

Bruxelles, 4. lipnja 2020.
REV1 – zamjenjuje obavijesti od
27. veljače 2018. (pomorski promet) i
11. listopada 2019. (kvalifikacije
pomoraca, REV1)

OBAVIJEST SUDIONICIMA

POVLAČENJE UJEDINJENE KRALJEVINE I PRAVILA EU-A U PODRUČJU POMORSKOG PROMETA

Ujedinjena Kraljevina napustila je Europsku uniju 1. veljače 2020. i postala „treća zemlja”¹. U Sporazumu o povlačenju² predviđeno je prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2020.³ Do tog se datuma pravo Unije u cijelosti primjenjuje na Ujedinjenu Kraljevinu i u Ujedinjenoj Kraljevini⁴.

Europska unija i Ujedinjena Kraljevina u prijelaznom će razdoblju voditi pregovore o sporazumu o novom partnerstvu, posebno o uspostavi područja slobodne trgovine. Međutim, nije izvjesno hoće li se takav sporazum sklopiti i stupiti na snagu na kraju prijelaznog razdoblja. U svakom slučaju, takvim će se sporazumom uspostaviti odnos koji će se u smislu uvjeta pristupa tržištu znatno razlikovati od sudjelovanja Ujedinjene Kraljevine na jedinstvenom tržištu⁵, u carinskoj uniji i aranžmanima za PDV i trošarine.

Stoga se sve zainteresirane strane, a posebno gospodarski subjekti, podsjećaju na pravnu situaciju koja će nastati nakon isteka prijelaznog razdoblja.

Savjet sudionicima:

- ¹ Treća zemlja je zemlja koja nije država članica EU-a.
- ² Sporazum o povlačenju Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju (SL L 29, 31.1.2020., str. 7.) („Sporazum o povlačenju”).
- ³ Prijelazno razdoblje moguće je prije 1. srpnja 2020. jedanput produljiti za najviše godinu dana ili dvije godine (članak 132. stavak 1. Sporazuma o povlačenju). Vlada Ujedinjene Kraljevine zasad je odbacila mogućnost takvog produljenja.
- ⁴ Uz određene iznimke iz članka 127. Sporazuma o povlačenju, od kojih ni jedna nije relevantna u kontekstu ove obavijesti.
- ⁵ Konkretno, sporazum o slobodnoj trgovini ne predviđa načela unutarnjeg tržišta (u području robe i usluga), kao što su uzajamno priznavanje, „načelo zemlje podrijetla” i usklađivanje. Sporazum o slobodnoj trgovini ne uklanja ni carinske formalnosti i kontrole, uključujući one koje se odnose na podrijetlo robe i njezine inpute, niti zabrane i ograničenja uvoza i izvoza.

kako bi se pripremili na posljedice navedene u ovoj obavijesti, operaterima u sektoru pomorskog prometa posebno se savjetuje sljedeće:

- operatori brodarskih usluga trebali bi procijeniti utječe li na njih promjena prava pristupa tržištu i poduzeti potrebne mjere predostrožnosti pri prodaji brodarskih usluga nakon isteka prijelaznog razdoblja; i
- brodari plovila koja plovo pod zastavom države članice EU-a trebali bi osigurati da se svjedodžbe izdane pomorcima u Ujedinjenoj Kraljevini priznaju u EU-u u skladu s odgovarajućim postupkom.

Napomena:

ova se obavijest ne odnosi na:

- pravila EU-a o pomorskoj opremi,
- pravila EU-a o pomorskoj sigurnosti,
- pravila EU-a o recikliranju brodova,
- pravila EU-a o emisijama, uključujući emisije CO₂ u pomorskom prometu,
- pravila EU-a o kontrolama osoba koje ulaze u EU i izlaze iz njega,
- opći okvir EU-a za priznavanje stručnih kvalifikacija.

Za te se aspekte pripremaju ili su objavljene druge obavijesti⁶.

Nakon isteka prijelaznog razdoblja pravo EU-a o pomorskom prometu, uključujući pravila EU-a u području minimalne razine i uzajamnog priznavanja svjedodžbi pomoraca, a posebno Direktiva 2008/106/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o minimalnoj razini osposobljavanja pomoraca⁷ prestat će se primjenjivati na Ujedinjenu Kraljevinu. To posebno ima sljedeće posljedice:

1. Kabotaža

Člankom 1. stavkom 1. Uredbe (EEZ) br. 3577/92⁸ liberalizira se pružanje usluga pomorskog prijevoza unutar država članica EU-a (pomorska kabotaža) za sve **brodare Zajednice** čiji su brodovi registrirani i plovo pod zastavom države članice. Pojam brodarka Zajednice, kako je definiran u članku 2. stavku 2. te uredbe, obuhvaća:

⁶ https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/preparing-end-transition-period_hr

⁷ SL L 323, 3.12.2008., str. 33.

⁸ Uredba Vijeća (EEZ) br. 3577/92, od 7. prosinca 1992. o primjeni načela slobode pružanja usluga u pomorskom prometu unutar država članica (pomorska kabotaža) (SL L 364, 12.12.1992., str. 7.).

(a) državljane⁹ države članice s poslovnim nastanom u državi članici u skladu sa zakonodavstvom te države članice i koji obavljaju brodarsku djelatnost;

(b) brodarska društva osnovana sukladno zakonodavstvu države članice čije se glavno mjesto poslovanja, i od kuda se izravno vrši nadzor, nalazi u državi članici; ili

(c) državljane države članice nastanjene izvan Zajednice ili brodarska društva s poslovnim nastanom izvan Zajednice, a koja nadzire državljanin države članice, ako su njihovi brodovi registrirani i viju zastavu države članice u skladu s njezinim zakonodavstvom.

Nakon isteka prijelaznog razdoblja gospodarski subjekti koji više ne ispunjavaju uvjete utvrđene u definiciji brodera Zajednice više neće imati pravo pružanja usluga pomorske kabotaže u skladu s ovom Uredbom. Država članica može, u skladu sa svojim nacionalnim pravom, odlučiti da ne nameće ograničenja za kabotažu brodova koji plove pod zastavom treće zemlje.

2. POMORSKA SIGURNOST

2.1. Priznate organizacije

Povlačenje Ujedinjene Kraljevine ne utječe na priznanja Komisije u skladu s člankom 4. Uredbe (EZ) br. 391/2009¹⁰ organizacija iz članka 2. točke (c) te uredbe.

Članak 8. Uredbe (EZ) br. 391/2009 o sudjelovanju država članica u redovitom ocjenjivanju priznatih organizacija izmijenjen je Uredbom (EU) 2019/492¹¹ kako bi se osiguralo da ocjenjivanje provodi Komisija zajedno s državom članicom ili državama članicama koje su ovlastile relevantnu priznatu organizaciju u skladu s člankom 3. stavkom 2. Direktive 2009/15/EZ¹². Izmijenjena odredba primjenjuje se od sljedećeg dana od dana na koji se Uredba (EZ) br. 391/2009 prestane primjenjivati na Ujedinjenu Kraljevinu.

⁹ Taj pojam uključuje i fizičke i pravne osobe.

¹⁰ Uredba (EZ) br. 391/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o zajedničkim pravilima i normama za organizacije koje obavljaju pregled i nadzor brodova, SL L 131, 28.5.2009., str. 11.

¹¹ Uredba (EU) 2019/492 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. ožujka 2019. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 391/2009 s obzirom na povlačenje Ujedinjene Kraljevine iz Unije, OJ L 85I, 27.3.2019., str. 5.

¹² Direktiva 2009/15/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o zajedničkim pravilima i normama za organizacije koje obavljaju pregled i nadzor brodova te za odgovarajuće aktivnosti pomorskih uprava, SL L 131, 28.5.2009., str. 47.

2.2. Nadzor države luke

Direktivom 2009/16/EZ¹³ uspostavlja se sustav nadzora države luke u EU-u. Direktivom se od država članica zahtijeva da osiguraju da inspektori nadzora države luke obavljaju inspekcijske preglede na stranim brodovima u lukama u svrhu provjere je li stanje broda i njegove opreme u skladu sa zahtjevima međunarodnih konvencija te je li posada plovila i upravljanje njime u skladu s primjenjivim međunarodnim pravom. Direktivom 2009/16/EZ zahtijeva se i provjera usklađenosti s nizom drugih zahtjeva na temelju prava EU-a¹⁴, uključujući potvrde o osiguranju u skladu s Direktivom 2009/20/EZ¹⁵.

Iako će države članice EU-a i dalje obavljati inspekcijske preglede brodova Ujedinjene Kraljevine koji pristaju u lukama EU-a, nakon isteka prijelaznog razdoblja sustav inspekcijskih pregleda nadzora države luke utvrđen u Direktivi 2009/16/EZ prestat će se primjenjivati na Ujedinjenu Kraljevinu¹⁶. Odnosi između Ujedinjene Kraljevine i EU-a u pogledu nadzora države luke bit će uređeni Pariškim memorandumom o suglasnosti o nadzoru države luke¹⁷.

2.3. Sigurnost ribarskih brodova

U skladu s člankom 3. stavkom 5. Direktive 97/70/EZ¹⁸ države članice moraju zabraniti ribarskim brodovima koji plove pod zastavom treće zemlje da plove u njihovim unutarnjim vodama ili teritorijalnom moru ili da iskrcavaju ulov u njihovim lukama ako nemaju potvrdu uprave države zastave da udovoljavaju zahtjevima iz članka 3. stavaka od 1. do 4. i članka 5. Direktive 97/70/EZ, koji sadržavaju tehničke odredbe.

Osim toga, u skladu s člankom 7. stavkom 3. Direktive 97/70/EZ, ribarski brodovi koji plove pod zastavom treće zemlje, a ne rade u unutarnjim vodama

¹³ Direktiva 2009/16/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o nadzoru države luke, SL L 131, 28.5.2009., str. 57.

¹⁴ Članak 13. Direktive 2009/16/EZ i Prilog IV. toj direktivi.

¹⁵ Točka 41. Priloga IV. Direktivi 2009/16/EZ i članak 4. stavak 1. Direktive 2009/20/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o osiguranju brodovlasnika za pomorske tražbine, SL L 131, 28.5.2009., str. 128.

¹⁶ Treba napomenuti da, nakon isteka prijelaznog razdoblja, brodovi koji plove pod zastavom Ujedinjene Kraljevine više neće podlijezati zahtjevu kojem podliježu brodovi koji plove pod zastavom Unije prema kojem brodovi Unije moraju nositi popis opasnih materijala koji je u skladu s člankom 5. stavkom 2. Uredbe 1257/2013 o recikliranju brodova. Međutim, analogna obveza primjenjivat će se na brodove koji plove pod zastavom treće zemlje od 31. prosinca 2020. (članak 12. i članak 32. stavak 2. točka (b) Uredbe (EU) br. 1257/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. studenoga 2013. o recikliranju brodova, SL L 330, 10.12.2013., str. 1. Svjedodžba se provjerava u skladu s točkom 49. Priloga IV. Direktivi 2009/16/EZ.

¹⁷ Sve države članice EU-a s morskim lukama, kao i Ujedinjena Kraljevina, stranke su Pariškog memoranduma o suglasnosti.

¹⁸ Direktiva Vijeća 97/70/EZ od 11. prosinca 1997. o uspostavi usklađenog sigurnosnog sustava za ribarske brodove duljine 24 metra i više, SL L 34, 9.2.1998., str. 1.

ili teritorijalnom moru države članice niti iskrcavaju ulov u njezinim lukama podložni su nadzoru države članice kada se nalaze u njezinim lukama, kako bi se provjerila njihova usklađenost s Torremolinos protokolom¹⁹ kada stupi na snagu.

3. KVALIFIKACIJE POMORACA

U skladu s člankom 3. Direktive 2008/106/EZ²⁰ pomorci koji služe na plovilu koje plovi pod zastavom države članice EU-a moraju imati potrebnu svjedodžbu o osposobljenosti, svjedodžbu o stručnoj osposobljenosti ili dokumentirane dokaze (dalje u tekstu „svjedodžbe”) koje je izdala ta država članica, druga država članica EU-a u skladu s postupkom utvrđenim u članku 5.b ili jedna od trećih zemalja priznatih na temelju članka 19. Direktive 2008/106/EZ. Svaka država članica, u pogledu brodova koji plovo pod njezinom zastavom, priznaje svjedodžbe koje pomorcima izdaju druge države članice ili priznate treće zemlje kako bi pomorci koji posjeduju takve svjedodžbe mogli služiti na brodu. Direktivom 2008/106/EZ predviđena su dva različita postupka priznavanja; prvi se primjenjuje na svjedodžbe koje su izdale druge države članice, a drugi na one koje su izdale priznate treće zemlje:

- člankom 5.b Direktive 2008/106/EZ predviđa se da svaka država članica ovjerava („ovjera kojom se potvrđuje priznavanje”) ili, prema potrebi, prihvaća svjedodžbe koje su pomorcima izdale druge države članice,
- člankom 19. stavkom 4. Direktive 2008/106/EZ predviđa se da država članica može odlučiti, u pogledu brodova koji plovo pod njezinom zastavom, ovjeriti svjedodžbe koje su izdale priznate treće zemlje.

„Prihvaćanje” u skladu s člankom 5.b Direktive 2008/106/EZ:

nakon isteka prijelaznog razdoblja, države članice EU-a više ne „prihvaćaju” u skladu s člankom 5.b Direktive 2008/106/EZ svjedodžbe koje pomorcima izdaje Ujedinjena Kraljevina.

Stoga zapovjednik ili časnik koji posjeduje svjedodžbu koju je izdala Ujedinjena Kraljevina, a koju je „prihvatila” država članica EU-a, neće moći nastaviti raditi na plovilima koja plovo pod zastavom te države članice nakon isteka prijelaznog razdoblja.

„Ovjera kojom se potvrđuje priznavanje” u skladu s člankom 5.b Direktive 2008/106/EZ:

¹⁹ Torremolinos protokol od 2. travnja 1993. uz Torremolinos međunarodnu konvenciju o sigurnosti ribarskih brodova iz 1977. („Torremolinos protokol”). Brojne odredbe Torremolinos protokola ažurirane su i izmijenjene Sporazumom iz Cape Towna iz 2012. o provedbi odredaba Torremolinos protokola iz 1993.

²⁰ Direktiva 2008/106/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o minimalnoj razini osposobljavanja pomoraca (preinaka), SL L 323, 3.12.2008., str. 33. Treba napomenuti da je Direktiva 2005/45/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. rujna 2005. o uzajamnom priznavanju svjedodžbi pomoraca koje su izdale države članice i o izmjeni Direktive 2001/25/EZ (SL L 255, 30.9.2005., str. 160.) stavljena izvan snage člankom 2. Direktive (EU) 2019/1159 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o izmjeni Direktive 2008/106/EZ, SL L 188, 12.7.2019., str. 94.

svjedodžbe koje Ujedinjena Kraljevina izdaje pomorcima ne može više nakon isteka prijelaznog razdoblja ovjeriti država članica EU-a („ovjera kojom se potvrđuje priznavanje”) u skladu s člankom 5.b Direktive 2008/106/EZ. „Ovjere kojima se potvrđuje priznavanje” koje su prije isteka prijelaznog razdoblja izdale države članice EU-a u skladu s člankom 5.b Direktive 2008/106/EZ za svjedodžbe koje je pomorcima izdala Ujedinjena Kraljevina ostat će valjane do isteka relevantne ovjere.

Stoga će zapovjednik ili časnik koji ima „ovjeru kojom se potvrđuje priznavanje” koju je izdala država članica za svjedodžbu koju je izdala Ujedinjena Kraljevina moći nastaviti raditi na plovilima koja plove pod zastavom te države članice.

Međutim, nakon isteka prijelaznog razdoblja nije moguće dobiti „ovjeru kojom se potvrđuje priznavanje” u skladu s člankom 5.b Direktive 2008/106/EZ od druge države članice EU-a u svrhu rada na plovilu koje plovi pod zastavom te druge države članice.

Nakon isteka prijelaznog razdoblja, priznavanje svjedodžbi koje je pomorcima izdala Ujedinjena Kraljevina u državi članici EU-a podlijevat će uvjetima i postupku utvrđenima u članku 19.²¹ Direktive 2008/106/EZ, u skladu s novim statusom Ujedinjene Kraljevine kao treće zemlje.

Na internetskim stranicama Komisije o pomorskom prometu (https://ec.europa.eu/transport/modes/maritime_en) dostupne su opće informacije, među ostalim, o pomorcima (https://ec.europa.eu/transport/modes/maritime/seafarers_en). Te će se stranice prema potrebi ažurirati. Dodatne informacije o drugim pitanjima povezanim sa sigurnošću pomorskog prometa dostupne su na internetskoj stranici Europske agencije za pomorsku sigurnost na sljedećoj poveznici: <https://www.emsa.europa.eu/>.

Europska komisija
Glavna uprava za mobilnost i promet

²¹ Uvjeti za priznavanje utvrđeni u članku 19. Direktive 2008/106/EZ nedavno su izmijenjeni Direktivom (EU) 2019/1159.